

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. C. M. D. B. D. B.
Tarih : 28.01.2005
Sayı : 710

2/44
10493/31696

28-01-2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Lokman AYVA
İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Bütün dünya toplumlarında olduğu gibi bizim toplumumuz içinde de sakat, özürlü veya engelli olarak adlandırılan vatandaşlarımız vardır. Bu vatandaşlarımız bedensel veya zihinsel olarak toplumun çoğunluğuna göre çeşitli derecelerde farklılık gösterirler. Bu farklılıklar toplum tarafından negatif olarak algılanmaktadır. Bunun nedeni de toplumun, bu farklılıklara maruz kalmış kişilerin acı çektiği yargısına sahip olmalarıdır. Negatif algılanmanın altında yatan neden olarak farklılığından dolayı insanların acı çektiği yargısı karşımıza çıkmaktadır. Bir anne çocuğunun kör olmasına üzölür; çünkü, çocuğu kör olduğu için okuyamayacak, bir meslek edinemeyecek, evlenemeyecek, kendini koruyamayacak, dünyayı göremeyecek, herkes ona acıyacaktır. O anneye ve toplumsal paradigmaya göre bütün bu olamayacakların nedeni körlüktür. Halbuki eğitim gören, meslek edinen, evlenen, kendini koruyabilen, hatta terörist olan, durumuna gıpta edilen, tarihe mal olmuş körlere de vardır. Körlük dereceleri aynı olduğu halde hem zavallı, hem de tarihe mal olmuş körlere olabiliyorsa bu konuda tek belirleyici unsurun körlük olmadığı ortaya çıkıyor. Aslında aynı durum özürsüz vatandaşlarımız için de söz konusudur. Vücut özellikleri aynı olduğu halde insanlığa zarar veren veya zavallı ya da insanlığa katkısı olan insanlar var olmuş veya var olmaya da devam etmektedir. O halde vücut özellikleri etkili olmakla beraber aslolan şartların uygunluğudur. Vücut özellikleri ne olursa olsun şartlar o bireyin potansiyelini açığa çıkarmasını sağlayacak şekilde olmalıdır.

Bu Kanun Teklifi ile, sosyal ve fiziksel şartların, özürlü vatandaşlarımızın da varolan potansiyellerini ortaya çıkaracak şekilde oluşmasına katkıda bulunacaktır. Şartların bu şekilde oluşması özörlülerin lehine bir ayrıcalık olarak değil; eşitliğin gereği olarak telakki edilmelidir.

Eşitlik kavramını ele alırken temel kriterin ne olduğunun belirlenmesi gerekiyor. Eğer bir işyerinde temel kriter olarak erkek çalışanların özellikleri dikkate alınırsa doğum izni, emzirme odası gibi imkanlar kadınlar lehine birer ayrıcalık olarak görölebilir. Aynı şekilde 1,55 m boyundaki kişilerin boylarını temel kriter olarak alırsak, 1,70 ve yukarısı boy uzunluğuna sahip kişiler için alacağımız

yüksek sandalye ve masalar uzun boylulara ayrıcalık, yapacağımız harcamalar ise ekstra gider olarak görülebilecektir. Bu ve benzeri örneklerden yola çıkarsak bu alandaki eşitliği, insanların kendilerinin belirleyemediği doğal özelliklerine uygun şartların hazırlanmasında eşit davranılması olarak görebiliriz. Toplumumuz ve ülkemizin bu konudaki hedefi, üretilen mal ve hizmetlerden, kurulan düzenlerden, oluşturulan organizasyonlardan toplumu oluşturan bütün fertlerin eşit olarak yararlanması veya bunlara katkıda bulunması ya da bunlarda yer alması olmalıdır. Başta ülkemiz ve toplumumuz olmak üzere insanlığın sahip olacağı böyle bir hedefin gerçekleşmesi özürllülerin evrensel temel hak ve hürriyetlere sahip olması anlamına gelecektir.

Temel hak ve hürriyetlerin hayat bulabilmesi için birtakım şartların gerçekleşmesi kaçınılmazdır. Gazete kağıdı üretiminin veya ithalatının ya da radyo ve televizyon cihazlarını elde etmenin imkansız olduğu bir ortamda basın hürriyetinden söz edilemeyeceği gibi dinini öğrenme ve gereklerini yerine getirebileceği mabedi, okuyabileceği kutsal kitabı olmayan kişilerin inanç ve ibadet hürriyetinden söz edilemez. Aynı şekilde okuyabileceği kutsal kitabın kabartma versiyonunu bulamayan kör bir vatandaşın mabedine giremeyen tekerlekli sandalye kullanıcısının, dinini öğrenmesine imkan olmayan sağır dilsizin ibadet hürriyetinden söz edilemez. Öte yandan uygun şartların olmaması nedeniyle eğitim hakkını kullanamayan özürllü, dolaylı olarak, şartların uygun olmaması nedeniyle de doğrudan çalışma hakkını kullanamaz. Düşünce ve ifade hürriyeti, seyahat hürriyeti, dilekçe hakkı, seçme ve seçilme hakkı örneklerinde de olduğu gibi temel hak ve hürriyetlerin kullanılması şartların uygunluğuyla doğrudan ilgilidir.

Yukarıda sözünü ettiğimiz hususlar uluslararası düzeyde tartışılmış ve somut kararlar altına alınarak evrensel belgelere dönüştürülmüştür. Bu doğrultuda özürllüler alanında olsun ya da olmasın uluslararası ve ulusal mevzuatta yer alan bütün haklar özürllüler için de geçerlidir. Devletler bu hakları tüm vatandaşların ırkı, rengi, dili, cinsiyeti, dini, siyasal veya diğer alanlardaki görüşleri, ulusal, etnik veya toplumsal kökeni, mülkiyet durumu, doğumla ya da başka türlü edinilmiş konumu veya özürlü nedeniyle hiçbir ayırım yapmaksızın tanırlar. Uluslararası belgelerde, insan haklarından tüm yurttaşların ve özürllülerin tam olarak yararlanmasını güvence altına almayı amaçlayan ilke ve kurallar

bulunmaktadır. Çeşitli hükümlerde özürlülük durumu ayrımcılığa karşı korunmayı gerektiren özel bir durum olarak kabul görmektedir. Bu özürlülük ile insan hakları arasındaki ilişkinin giderek daha fazla kavranıp kabul edildiğini göstermektedir.

Günümüzde, herkesin yasalar karşısında eşit olma hakları ile ayrımcılığa karşı korunmaları evrensel haklardan sayılmaktadır. Bu haklar, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması ile İlgili Birleşmiş Milletler Konvansiyonu, Vatandaşlık ve Siyasal Haklarla Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara ilişkin Birleşmiş Milletler Antlaşmaları ile İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Konvansiyonu tarafından benimsenmiştir. Bu belgeler üye ülkelerin hepsi tarafından kabul ve imza edilmiştir. Ayrıca, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun 111 sayılı Konvansiyonu da istihdam ve çalışmada ayrımcılığı yasaklamaktadır. İşçilerin Temel Sosyal Hakları ile İlgili Topluluk Antlaşması, yaşlı ve özürlü kişilerin topluma katılmalarına ilişkin faaliyetlerin gerçekleştirilme gereği de dahil olmak üzere her türlü ayrımcılıkla mücadelenin önemini tanımaktadır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun, Zihinsel Özürlülerin Haklarına İlişkin Bildirgesi (20 Aralık 1971) ile Özürlü Hakları Bildirgesi (9 Aralık 1975) uluslar arası tarihi bir belge niteliğinde olup, özürlü kişilerin toplumda gereken yerlerini alarak yaşamaları ve topluma üretken bireyler olarak katılmaları konusundaki haklarını ve aynı zamanda toplumun özürlülere karşı yükümlülüklerini belirlemektedir. Bu bildirgenin özellikle 3 üncü maddesi özürlü kişilerin, özürlerinin doğası ve derecesi ne olursa olsun, yaşlıları ile aynı temel haklara ve düzgün yaşam standartlarına sahip olduklarını vurgulamaktadır. Buna göre, özürlü insanlar da diğer bütün insanlarla aynı kişisel ve siyasal haklara sahiptirler.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonunun bir alt birimi durumunda olan Ayrımcılığın Önlenmesi ve Azınlıkların Korunması Alt Komitesi, benimsediği 1982/1 sayılı tavsiye kararında hükümetlerin, özürlülerin evrensel ölçüde tanınmış insan haklarından yararlanmada karşılaştıkları güçlüklerle önem vermelerini, bu durumda olan insanların, kendi haklarına yönelik ihlaller söz konusu olduğunda, şikayetlerini yetkili bir organa ya da hükümete iletebilmesi gerektiğini belirtmektedir. Yine Birleşmiş Milletler

Genel Kurulu'nun 1993 yılında yapılan toplantısında alınan 48/96 sayılı kararla "Engelliler İçin Fırsat Eşitliği Konusunda Standart Kurallar" başlığıyla kapsamlı ve ayrıntılı bir haklar bildirgesi kabul edilmiştir.

Ayrıca özürllülüğe insan hakları temelli yaklaşım Amsterdam Antlaşması ile de destek bulmuştur. Antlaşmanın 13 üncü maddesi gereğince; Birlik cinsiyet, inanç ve din, yaş, özürllülük ayrımcılığına karşı mücadele etme gücüne sahiptir. 13 üncü maddenin başlangıç noktası kullanılarak istihdamda eşit eğitim ve fırsatlar ile ilgili geniş bir çerçeve ayrımcılıkla mücadele için Toplum Hareketleri Programlarını kapsayacak şekilde geniş bir anti-ayrımcılık paketi kabul edilmiştir. Burada ayrımcılıkla mücadele alanında çıkarılan iki direktif bulunmaktadır: Her iki direktifte de “doğrudan ayrımcılık”, “dolaylı ayrımcılık”, “taciz” ve “mağduriyet” kavramları açıkça tanımlandıktan sonra ırk, etnik köken, din, inanç, özürllülük, yaş ve cinsel tercihe dayalı ayrımcılık yasaklanmış ve eşit muamele ilkesi getirilmiştir.

Bu bağlamda dünya ölçeğinde özörlölölere yönelik yapılan her türlü çalışmanın ana hedefi özörlölölilerin toplumsal yaşama tam ve eşit katılımının sağlanması ve güçlendirilmesidir. İnsan hakları ve temel özgürlüklerin tam olarak hayata geçirilmesi, özörlölölilerin eşit fırsatlara sahip olmaları ve güçlendirilmeleri için esastır. Bölgesel farklılıkların, tarihsel, kültürel ve dini nedenlerin önemi akılda tutulurken, siyasi ekonomik veya kültürel sistemlerine bakılmaksızın, tüm insan haklarının ve temel özgürlüklerin korunmasını ve geliştirilmesini sağlamak ana hedeftir. Özörlölölü olmakla hiç kimsenin; bağımsız yaşama hakkı, yaşamdan haz duyma hakkı, kendi tercihlerini kullanma hakkı, topluma katkıda bulunma hakkı, bir meslek sahibi olma hakkı, ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel ve eğitsel alanlardan yararlanma hakkı; fırsat eşitliği, tam katılım, istihdam, iyi bir yaşam standardına ulaşma ve kendine yeterli olma hakkı, kendi sorunlarının çözümüyle ilgili konularda söz ve karar sahibi olma hakkı kısıtlanamaz ve engellenemez. Özörlölölülerin kendine yeterli, toplumla kaynaşabilen, üretici bireyler olarak yetişmelerini sağlamak için eğitsel,kültürel, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması gerekir. Bütün hizmetler, olanaklar ve avantajlar özörlölölülerin toplumla kaynaşmalarını engellemeyecek

biçimde ve onların durumlarına ve ihtiyaçlarına uygun koşullarda düzenlenmelidir.

Anayasamız'da yer alan eşitlikle ilgili hükümlerin özürli vatandaşlarımıza yönelik olarak da gerçekleşebilmesi için fiziksel, sosyal, idari, hukuki, iktisadi şartlarda birtakım uyarlamaların yapılması gerektiği açıkça görülmektedir. Bu uyarlamaların yapılmaması halinde Anayasamız'ın eşitlik hükümleri yerine getirilmemiş olacaktır. Bu sebeple adı geçen alanlarda uyarlamaların yapılabilmesi için bu kanun teklifine ihtiyaç vardır.

Bu Kanun Teklifi asırlardan beri oluşmuş bir paradigmanın dışına çıkarak gelişmiş bir bakış açısının sağlanması yönünde hükümleri ihtiva etmektedir. Bu bakış açısının gereklerinin yerine gelmesi esnasında uygulayıcıların içine düştüğü ikilemlerin, uygulayıcı ve vatandaş arasındaki uyuşmazlıkların veya bir takım hükümlerin uygulanmasının takibi için bir müracaat ve takip mekanizmasına ihtiyaç vardır. Toplumlarının böyle bir bakış açısına geçmesine karar vermiş ülkelerde bu tür mekanizmalar oluşturulmuştur. Bu sebeple, ülkemizde de neyin ayrımcılık olduğuna karar verebilecek, kurum ve kuruluşların kendilerine kanunla verilmiş yükümlülükleri yerine getirip getirmediğini tespit ederek özürli bireylerin refakatçisinin zorunlu olup olmadığı, özür çeşitleri ve tasnifleri gibi birçok hususta karar verebilecek ve kararları mahkemede bilirkişi niteliğinde olacak sürekli çalışan bağımsız bir kurula ihtiyaç vardır.

Günümüze kadar çeşitli kanunlardaki hükümlerin belli bir amaca yönelik olmaması, bir mantık örgüsüne sahip olmaması ve yukarıda sözü edilen türde mekanizmaların oluşmaması nedeniyle ilgili hükümler uygulanmamış, birbiriyle çelişmiş, birtakım adaletsizliklere yol açmış ya da aşırı formaliteler yüzünden uygulanamaz hale gelmiştir. Zaman zaman bir şekilde geliri olan kişiler gerek vergi muafiyetleri, gerekse sosyal güvenlik kuruluşlarının rehabilitasyon yardımlarıyla desteklenirken hiçbir geliri olmayan kişilere destek verilmediği görülmüştür. Kısmen hareket imkanı bulabilen kişilere otomobil almalarında destek verilirken hiçbir şekilde hareket imkanı olmayan kişilere hiçbir destek verilmemiş, sonradan ilgili hükümler düzeltilmiştir. Bu Kanun Teklifinde, yaşanan tecrübeler ışığında yukarıda zikredilen problemlerin oluşmaması için gerekli özen gösterilmiştir. Gerek

burada yer verilen, gerekse atıfta bulunulan hükümlerle bireyin kendi kendine yetmesi, toplumun herhangi bir bireyi gibi toplum içinde var olması, temel hak ve hürriyetlere tam olarak sahip olabilmesi amaçlanmıştır. Yapılacak indirim, muafiyet gibi hususlarda temel ilke "Özründen kaynaklanan nedenlerden dolayı indirim veya muafiyet yapılır." ya da "Özründen dolayı bireyler herhangi bir insandan farklı olarak ne avantaja ne de dezavantaja sahip olmamalıdır." şeklindedir. "En çok destek, en çok ihtiyacı olana verilir." ilkesi bu kanun teklifinin temel dayanağıdır. Ayrıca, bu kanunla kurulacak olan "Özürlü Hakları Kurulu" belirsizliklere açıklık getirecek, gerek teknolojideki, gerekse bilimsel yöntemlerdeki gelişmelere göre kanunun doğru anlaşılmasını sağlayacak, uyuşmazlıklarda hakem görevini üstlenecek ve kamu kurum ve kuruluşlarına kanunlarla verilen görevlerin yerine getirilmesini izleyecektir. Dolayısıyla bu kanun dinamik bir yapı da kazanmaktadır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 48/96 sayılı Kararla belirlediği Standart Kuralların "Yasama" başlıklı 15 inci maddesinde, özürlülerle ilgili kanunların, hakların ve yükümlülüklerin Anayasa kapsamı içine alınması ya da bunların özel bir kanun ile düzenlenmesi şeklinde iki ayrı biçim içerisinde oluşturulabileceği belirtilerek, yalnızca özürlülerle ilgili konuları ele alan özel bir kanunun çıkarılmasının daha yararlı olabileceğini ortaya koymaktadır. Bu tavsiye doğrultusunda birçok ülkede (Amerika Birleşik Devletleri, İsveç, Kanada, Avustralya, İngiltere, Almanya gibi) özürlülere yönelik özel kanunlar çıkarılmıştır. Bu kanun teklifiyle ülkemiz özürlüler alanında milletler ailesinden geri kalmayacağı gibi gelişmiş ülkelerle beraber en önde yer alacaktır. Özürlü bireylerimizin bugünü ve geleceği için önemli gelişmeleri sağlamanın yanı sıra uluslararası sözleşmelere, kararlara uygun olarak da hareket edilmiş olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1-Özürlülerin sağlık, eğitim, rehabilitasyon, istihdam,sosyal yardım alanlarında yaşadıkları sorunların çözümlenmesi ile özürlülere yönelik olarak hizmet veren kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanması için özürlüler alanında yasal düzenlemelerin yeterli seviyeye çıkarılması ve ilkesel düzeyde yasal bir düzenleme yapılması ve mevzuat arasında uyum sağlanması gerekli bulunmaktadır. Bu madde Kanunun amacını bu çerçevede düzenlemektedir.

MADDE 2- Bu madde Kanunun amaçları doğrultusunda kapsamını düzenlemektedir.

MADDE 3- Maddede, kanunun uygulanmasında önemli yer tutan bazı kavramlar tanımlanmıştır.

MADDE 4- Dünya birçok ülkesinde olduğu gibi, ülkemizde de yapılan konuyla ilgili çalışmalarda, hiç kimseye özürlü nedeniyle ayrımcılık yapılamayacağı sıklıkla vurgulanmaktadır. Ancak, kasıtlı olmasa da özürlüler aleyhine bir ayrımcılık söz konusudur. Hiç kimseye ayrımcılık yapılamayacağı tezi bugüne kadar hiçbir yasal zemine dayandırılmamış,hoş bir temenni olarak kalmıştır. Bu maddeyle,ayrımcılığın insanlık için bir suç olduğunun vurgulanması ve bu olgunun yasal bir zemine dayandırılması amaçlanmıştır.

MADDE 5- Maddeyle, ülkemizde yapılan özürlülerle ilgili çalışmalarda, konuya ilişkin düzenlemelerde ve özürlülerin günlük yaşamlarında karşılaşılabilecekleri çeşitli durumlarda tarafsız bir organ olarak yer alması planlanan Özürlü Hakları Kurulu kurulmuştur. Bu kurul birey-birey, birey-kurum ve kurum-kurum arası uyuşmazlıklarda hakem görevi görecektir, anlaşılmayan kavram ve durumlara açıklık getirecek, kanunun uygulanmasını takip edecek bir kurul olacaktır. Kurul'un kararları mahkemeler için bilirkişi kararı hükmünde olacaktır.

MADDE 6- Maddeyle Kurul üyelerinin belirlenmesi Kurul'un toplantı ve başvuru esasları gibi unsurlar düzenlenmiştir.

MADDE 7- Maddeyle Kurul üyelerine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

MADDE 8- Maddeyle illerde yeni bir kurul olan Eğitim Değerlendirme Kurulu oluşturulmaktadır.Şu anda bu tür değerlendirmeler hekimler aracılığıyla yapılmakta, dolayısıyla özürlü çocuğun sadece sağlık gelişimi tespit edilebilmektedir. Ayrıca, kaynaşmış eğitim, ne tür bir eğitim alacağı, okula kayıt veya özürlü çocuk için gerekli eğitim ortamları gibi konularda değerlendirme yapabilecek ve karar verebilecektir. Bu konuları bizden önce ele almış ülkelerdeki çözümler de bu şekildedir.

MADDE 9.- Maddeyle Eğitim Değerlendirme Kurulunun görev ve yetkileri belirlenmektedir.

MADDE 10- Maddeyle Ülkemizde yasal zorunluluk olan ilköğretimin özörlölere verilmesinden Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Ve Rehberlik Genel Müdürlüğü sorumludur. Eğitimin bu kısmı, genellikle, özörlöler için açılmış özel ve birçoğu yatılı olan okullarda verilmektedir. Ancak, ilköğretimin bitmesiyle, özörlü öğrencilerin eğitim-öğretim yaşamında ciddi sorunlar başlar. Bu dönemde en sık karşılaşılan sorun şudur: Özörlü öğrenci, kayıt yaptırmak istediğı liseye gider ama, genellikle, okuldaki idareciler, çocuk özörlü olduğı için o okula kayıt yaptıramayacağını söylerler. Böylelikle uzun bir eğitim mücadelesi başlar. Büyük zorluklarla okula kayıt olur. Üniversiteye devam etmek istediğinde, başarabilirse fakülteadaki sınavların kendisine nasıl verileceğı, gerekli bütün koşullara sahip olduğı bir sınava girmek istediğinde, ..., bu sorunları daha epeyce uzatmamız mümkün. Bütün bunlar, eğitim alanında da özörlöler aleyhine bir fırsat eşitsizliğı yaratmaktadır. Bu maddeyle yapılan düzenlemelerin, bu eşitsizliğı ortadan kaldırması hedeflenmektedir.

MADDE 11- Mevcut uygulamaya göre, Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu, mensuplarının özel eğitim ve rehabilitasyon

merkezinine devam eden özürlü çocuklarının eğitim giderlerinin, bütçe uygulama talimatıyla belirlenen kısmını karşılamaktadır. Bağ-kur ve tarım işçileri sigortasında böyle bir uygulama yoktur. Herhangi bir sosyal güvencesi olmayan vatandaşlar ise, genellikle, bu merkezlerden yararlanamamaktadır. Öte yandan, bu amaçla mensuplarına ödeme yapmakta olan Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu bütçelerinde “eğitim” olarak belirlenmiş bir harcama kalemi olmadığından, sözkonusu uygulamada kurumlar da çeşitli sorunlarla karşı karşıyadır. Bu maddeyle düzenlendiği gibi bahsedilen ödemelerin Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinde oluşturulacak bir harcama kaleminden yapılması hem hizmetten yararlanan vatandaşlar, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ve sosyal güvenlik kurumları açısından ciddi kolaylıklar sağlayacak hem de “eğitim” hizmeti asli görevi olana ve ehline teslim edilmiş olacaktır.

MADDE 12- Halen ülkemizde sosyal ve mesleki rehabilitasyon kamu adına Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından verilmektedir. Bu tür hizmetlerin merkezi yönetimler tarafından verilmesi yerel özelliklerin bilinmemesi, farklı bilgilere gitmek zorunda kalma, ailelerin özürlü bireyin uzaklara gitmesine razı olmamaları, yetişkin evli özörlölerin uzun süre ailelerinden ayrı kalmak konusunda isteksiz olmaları yatılı rehabilitasyon hizmetlerinin maliyetlerinin yüksek olmasından dolayı yaygın bir şekilde verilememesi veya kısa süreli rehabilitasyonların seyahat maliyetlerinin yüksek oluşu gibi nedenlerle yerel yönetimlerin bu işi yapmaları uygundur. Bu maddeyle sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmetlerinin verilmesi sorumluluğu belediyelere devredilmektedir. Böylelikle, herhangi bir şehirde yaşamakta olan özörlöye ailesi, yakınları ve alışkın olduğu ortamdan ayrılma stresi yaşatılmadan, yerel kaynaklar kullanılarak ve bölgenin özelliklerine uygun bir rehabilitasyon hizmeti sunulacaktır.

MADDE 13- Kuşkusuz, iş sahibi olmak bir insanın en doğal haklarından biridir. Uygulamalarda görölmüş ve görölmektedir ki özörlö bireyin bir takım teknolojinin gelişimiyle özörlölerin yapabildiği birçok mesleği veya işi işverenin veya karar merciinin bilmemesi, inanmaması öğrenmek istememesi gibi nedenlerle hala

yapamayacağını zannederek ayrımcılık yapmaktadır. Körler konuşan tansiyon cihazıyla tansiyona bakabilmekte, konuşan termometreyle ateş ölçmekte, konuşan bilgisayarlarla bilgisayar kullanabilmekte, karakter tanıyıcı programlarla basılı metinleri okuyabilmektedirler. Yakın zamana kadar bunlar yoktu ve körler bunları yapamıyorlardı. Aynı şekilde birçok özür grubunun da hayatını kolaylaştıran, daha üretken, etkin ve verimli olmasını sağlayan teknikler, araç-gereç, geliştirilmiş ve geliştirilmeye devam edilmektedir. Bütün bunlardan dolayı bir takım insanların bilmemesi, inanmaması ya da öğrenmek istememesi gibi nedenlerle özürlü bireylerin çalışma haklarına engel olması kabul edilemez. Maddeyle, işe girme ve iş yaşamı sırasındaki uygulamalar sonucunda özürlüler aleyhine oluşan eşitsizliklerin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 14- Maddeyle, özürlülerin iş yaşamına katılımlarını artıracak ve işyerindeki sıkıntılarını ortadan kaldıracak düzenlemelerin yasal bir zemine oturtulması amaçlanmıştır. Özürlü çalışanın daha üretken olabilmesi için ihtiyaç duyacağı araç-gerecin bütün yükünün işverene yüklenmesinin de bir adaletsizlik olması nedeniyle Özürlü Destek Fonu gibi bir kaynağın kullanılması öngörülmüştür.

MADDE 15- Özürlü bireylerin istihdamında en son çare olarak "korumalı işyeri" adı verilen ve alışlagelmiş işyerlerinde çalışması çok zor olan ağır özürlülerin çalışacakları, bir takım sübvansiyonlarla devamlılığı sağlanan istihdam yöntemleri geliştirilmiştir. Bu tür yöntemler bundan sonra da geliştirilmeye devam edecektir. O yüzden Özürlü Hakları Kurulu'na böyle bir yetki verilmesi gelişmelere doğru bir şekilde ayak uydurmayı kolaylaştıracaktır. Bu tür çalışmalar ülke çapında etkili olacak, ülke ekonomisini etkileyecek türde gelişmeler olamaz. O yüzden kanuni bir düzenleme doğru değildir. Ayrıca bu tür detaylı düzenlemeler uygulamada değişikliklere uyumu zorlaştıracak dinamik yerine statik bir yapı oluşturacaktır.

MADDE 16- Ayrımcılık temelli yaklaşımın gereği sağlık tesislerinde de yapılanma ve anlayış değişikliğine gidilmiştir. Çünkü, sağlık tesisi yöneticileri görme problemi olmayan kişilerin işlerini kolaylaştırmak için işaret ve işaretçiler koymakta, hastanın kendi

dilinde hizmet vermekte, katlar arası hareketlerini kolaylaştırmak için merdivenler yapmaktadırlar. Bu sistemi biraz daha genişleterek özürlü bireyleri de içine alacak şekilde yeni bir yapılanma oluşturulabilir. Bu şekilde de toplumun tamamına hizmet verilmiş olacaktır.

MADDE 17- Maddeyle,özürlülerin sosyal ve kültürel hayata katılımına ilişkin düzenlemelerin yasal bir dayanağa oturtulması ve böylelikle konuyla ilgili mevcut belirsiz uygulamaların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 18- Maddeyle, bakıma muhtaç ya da kimsesiz özürlülerin bakımlarına ilişkin belirsizliklerin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.Bunlara ilişkin mevzuat henüz oluşmamıştır. Burada ülkemizde mevcut özellikle sosyal konuların yerel yönetimlere devredilmesiyle ilgili eğilim nedeniyle asıl görev yerel yönetimlere verilmiştir. Böylelikle verilecek hizmetlerde nitelik, etkinlik, çabukluk sağlanmış olacaktır.

MADDE 19- Şu anda özürlü vatandaşlarımıza yönelik olarak destek anlamında birçok başlık altında veya farklı durumlarda para ödenmektedir.

- Doğduktan itibaren özürlü belgelenir belgelenmez, çocuğun özürlü derecesine göre babasından kesilen gelir vergisinde kısmen muafiyet vardır.
- Çocuk 18 yaşını geçtikten itibaren 2022 sayılı kanunla Emekli Sandığı'ndan üç ayda bir maaş ödenir.
- Özürlü birey ise girerse 2022 sayılı kanunla aldığı para kesilir ve kendisinin ödemek zorunda olduğu gelir vergisinden özürlü göre vergi muafiyeti söz konusu olur.
- Eğer ise girememişse sosyal güvencesi olan anne veya babanın biri vefat edince emekli maaşını kısmen almaya devam eder.
- Yine her hangi bir geliri olmayan özürlü yetişkin birey Vakıflar Genel Müdürlüğü'nden maaş alır.

Dikkat edilirse bu paraların ödenmesinin veya vergi muafiyetlerinin temel gerekçesi bireyin özürlü olması, gelir elde

etmesinin zor olduğu ve özürsüz bireylere göre yaşamak için daha fazla harcama yapma zorunluluğudur. Bu gerekçe son derece haklıdır. Başta gelişmiş ülkeler olmak üzere dünyada da uygulamalar bu şekildedir. Ancak, farklı kurumlarla ilişkiler çoğunlukla üzücü sonuçlar doğurmaktadır. Bazen farkında olmadan bazen de kötü niyetli olarak bu paralar mükerrer olarak alınmakta, anlaşılınca da icra yoluyla tahsil edilmekte, üzüntü verici tablolarla karşılaşılmaktadır. Ayrıca, 2022'den baba maaşını almaya, işe girince vergi muafiyetine geçişlerde hem ilgili kurum çalışanlarını, hem rapor için sağlık kuruluşlarını, hem de özürlü bireyleri aşırı derecede yoran, üzen gereksiz formalitelerle boğuşulmaktadır. Bütün bunların yerine bir kere yapılacak işlemle ilgili kişi ve kuruluşların tamamı rahatlayacaktır.

Özür derecelerine göre farklı ödeme yapılması halen de uygulanan özür derecelerine göre ihtiyaçların değişmesi nedeniyle doğru bir yöntemdir.

Bu fon uzman ve ilgili kuruluş olması hasebiyle Özürlüler İdaresi Başkanlığı bünyesinde düşünülmüştür.

Bu hükmün uygulamaya geçişi ekonomik ve idari nedenler göz önünde tutularak 1 Ocak 2006 olarak kabul edilebilir.

"16 yaşından büyük kişiler için belirlenen asgari ücretin yarısından az olmamak" hükmü verilecek paranın insanların kısmen ihtiyaçlarını karşılaması fakat iş arama motivasyonlarını da kaybetmemeleri için düşünülmüştür. Bakanlar Kurulu şartlara göre ayarlamalar yapabilecektir.

Bu maddeyle ödenmeye başlayacak para halen ödenmekte olan karmaşık ödemeleri derleyip toplama niteliğinde olduğu için bütçeye katlarca yük getirmeyecektir. İlave bir bütçe gibi görünen şu anda her hangi bir sosyal güvencesi olmayan ve 18 yaşından küçük çocuğu olan ailelere ödenecek para gibi olmakla beraber mükerrer ödemelerden doğacak kazanım bunu kapatacaktır. İlave bütçe sadece ödenen miktarın asgari ücretin yarısına yükseltilmekten doğacak fazlalıktır.

İnsani ihtiyaçların kısmen de olsa karşılanması bağlamında bu artış sosyal adaletle son derece uygundur.

MADDE 20- Bu maddeyle bireyin hayat boyu gelişimini ciddi bir şekilde etkileyecek olan özörlölüğün erken yaşta tespiti yapılabilmesi ile özörlü bireylerin kullandıkları araç-gerecin daha iyi şartlarda üretilmesi ve bu konuda yaşanan mağduriyetlerin önüne geçmek amaçlanmıştır.

Özörlüler yaşamlarının hemen her döneminde, çeşitli gerekçelerle durumlarını belgelemek için sağlık kurulu raporu almak durumunda kalmaktadır. Bu durum oldukça zor ve zahmetli olmasının yanı sıra sosyal güvencesi olmayanlar için maddi külfet getirmektedir. Bu nedenle, sosyal güvencesi olmayan özörlülerin alacakları sağlık kurulu raporlarından ücret alınmaması öngörülmektedir.

MADDE 21- Özörlü bireyler bazen 657 sayılı kanuna tabi bir işe girdiklerinde,özörlü bireyin, personel işlemleri yapan kişilerin ya da yöneticilerin ilgili mevzuatı bilmemesi, kayıt hataları gibi nedenlerle özörlü eleman olarak tescil edilmemekte ve vergi muafiyetleri olmasına rağmen emeklilik hakkını kullanamamaktalar.Mevcut uygulamaya göre; sakatlıkları sebebiyle ilgili mevzuat uyarınca göreve alınmayan memurlar özörlü olsalar dahi erken emeklilik hakkından yararlanamamaktadır.Yapılan düzenleme ile Emekli Sandığına tabi çalışan özörlülerden,mevzuat uyarınca işe girmeyenlere de erken emeklilik hakkının tanınması amaçlanmaktadır.

Madde 22 - Bu maddeyle özörlülerle ilgili iki husus gerçekleştirilmektedir.Bunlardan birisi kendine bakamayacak durumdaki özörlü bireylerin bakımlarının gerek sigorta kuruluşları, gerekse sağlık giderlerini kendi bütçesiyle karşılayan kamu kuruluşları aracılığıyla toplumsal bir destekle sağlanmaktadır.Çünkü,

- Bakıma muhtaç özörlü bireylerin giderlerini sıradan bir gelire sahip bir ailenin tek başına karşılaması mümkün değildir.

- Toplumsal dayanışma ve her bireyin bakıma muhtaç duruma gelme ihtimali bağlamında böyle bir bireye toplumsal düzeyde kol kanat gerilmesi toplumun yarısına güvenle bakabilmesi açısından son derece önemli, gerekli ve doğaldır.
- Çalışanların işyerinde huzurlu, rahat, verimli ve etkin çalışması için yavrularının emin ellerde olması ve bakılması önemlidir.
- Kuruluşlar tarafından ödenecek bakım ücretleri ile aslında başka bir maliyet ortadan kaldırılmaktadır. O da iyi, bilinçli ve ehil kişiler tarafından bakılmayan kişilerin artacak sağlık giderleri ile onların sağlık ihtiyaçlarını karşılamak üzere yakınlarının işyerlerinden izin almaları nedeniyle ortaya çıkacak maliyetlerdir. Bunlar dikkate alındığında gerçek maliyetler zannedildiğinden daha azdır.
- Bu bakım hizmetinin gerçekleşmemesi halinde ailenin yaşayacağı sorunları, toplumun güveninin zedelenmesinden doğacak sonuçları tahmin ve tahayyül etmek bile mümkün değildir.

Bu maddeyle çözülecek diğer bir husus da özürlü yavrusu olan kamu kuruluşlarında çalışan kişilerin yavrusu olup eğitim alabilmeleri için eğitim kurumlarının olduğu yerleşim yerlerine tayinlerinin yapılmasının kolaylaştırılmasıdır. Böyle bir imkan olmadığı zaman özürlü çocuklar eğitim alamamaktadırlar. Aslında yöneticiler insiyatif kullanabildikleri durumlarda bu kolaylığı sağlamaktadırlar. Bu değişiklikte kolaylık sağlama konusunda gerek duyulan kanuni zemin oluşturulmaktadır.

MADDE 23- Özürlülerin ulaşımın ihtiyaçlarını kolaylaştırabilmek amacıyla, kendi kullandıkları özel tertibatlı taşıtlar ve özörlünün taşınması amacıyla birinci derece yakını bir sürücü veya özörlü kişi tarafından iş akdine bağılı olarak istihdam edilen bir sürücü tarafından kullanılan özörlü adına kayıtlı taşıtlarla; özörlülerin eğitimleri, meslekleri ve günlük yaşamlarında kullanmak üzere özel olarak üretilmiş her türlü araç gerecin katma değer vergisinden muaf tutulması amaçlanmıştır. Özörlü bireylerin bu tür otomobil, araç-gereci kullanmaları özörsüz bir bireye göre çok daha önemlidir. Tekerlekli sandalye kullanan, hiper aktif zihinsel özörlü

olan veya diğ er ağır dereceli   z rl  olan vatandaşlarımız toplu taşıma araçlarını kullanamamakta, gidip gelme ihtiyaçlarını kar ılayamamaktadır.Dolayısıyla otomobil türü araçlar adeta ayakları olmaktadır.Yine körlerin kullandığı özel geliştirilmiş ekran okuyucu programlar sayesinde bilgisayar kullanabilmekte ve bilgiye erişimlerini bağımsız bir şekilde ger ekle tirebilmektedirler. Bu durum eğıtim, istihdam, toplum hayatlarını ciddi ölçüde etkilemektedir.İmkanlarının artırılması gerekmektedir. Bu maddeyle getirilecek olan KDV muafiyeti nedeniyle her hangi bir b t eni her hangi bir gelir kaybı olmayacaktır. Çünkü, bu ürünlerin fiyatlarının çok yüksek olması nedeniyle  z rl ler tarafından kolay kolay alınamamakta, dolayısıyla bütçeye vergi anlamında her hangi bir girdi olmamaktadır. Aksine satış yapan kuruluşların gelir vergisi, sigorta primleri gibi yollarla belki sözünü etmeye değımeyecek kadar bile olsa bir gelir artışı söz konusu olacaktır.

MADDE 24-  z rl lerin en çok zorlandığı yerler büyük şehirlerdir. Kent içinde bağımsız hareket yeteneğı olmayan veya sınırlı olan  z rl lerin ula ılabilirliğınin sağılanması için toplu taşıma araçlarının  z rl lere uygun hale getirilmesi ve bağımsız hareket etmelerinin temin edilmesi gerekmektedir.  z rl ler  z rlerinden dolayı yaşamın her alanında bir kurum veya kişi tarafından desteklenmedikçe diğ erlerinden daha çok harcama yapmak durumundadırlar. Ayrıca yapılan düzenlemelere ve sağılanan gelişmelere rağımen istihdam olanakları kısıtlı kalmaktadır. Bu nedenle  z rl lerin gelirleri korunamamakta ve ekonomik sorunlar yaşamaktadırlar. Sorunların azaltılması ve yaşamlarının kolaylaştırılması için büyükşehir belediyeleri tarafından malî katkı sağılanması amacıyla madde hazırlanmıştır.

MADDE 25-  lkemizin toplam nüfusunun yarısına yakını büyükşehir sınırları içinde yaşamaktadır. Madde ile,  z rl lerin yerel düzeydeki sorunlarının çözüme kavuşturulması amacıyla kendilerine en yakın birimler olan belediyeler bünyesinde danışmanlık hizmeti vermek üzere büyükşehir belediyeleri, bağılı ilçe ve alt kademe belediyelerinde oluşturulan  z rl  hizmet birimlerinin çalışma usul ve esaslarının belirlenmesi  ng r lmektedir.

MADDE 26- Özürlülerin en çok zorlandığı yerler belediye mücavir alanları olan günlük yaşam alanlarıdır. Kent içinde bağımsız hareket yeteneği olmayan veya sınırlı olan özürlülerin ulaşılabilirliğinin sağlanması için toplu taşıma araçlarının özürlülere uygun hale getirilmesi ve bağımsız hareket etmelerinin temin edilmesi gerekmektedir.Özürlüler özürlerinden dolayı yaşamın her alanında bir kurum veya kişi tarafından desteklenmedikçe diğerlerinden daha çok harcama yapmak durumundadırlar. Ayrıca yapılan düzenlemelere ve sağlanan gelişmelere rağmen istihdam olanakları kısıtlı kalmaktadır. Bu nedenle özürlülerin gelirleri korunamamakta ve ekonomik sorunlar yaşamaktadırlar. Sorunların azaltılması ve yaşamlarının kolaylaştırılması için büyükşehir belediyeleri tarafından malî katkı sağlanması amacıyla madde hazırlanmıştır.

MADDE 27- Madde ile, özürlülerin yerel düzeydeki sorunlarının çözüme kavuşturulması amacıyla kendilerine en yakın birimler olan belediyeler bünyesinde hizmet vermek üzere belediyeler, bağlı ilçe ve alt kademe belediyelerinde özürlü hizmet birimi oluşturulması öngörülmektedir.

MADDE 28- Bu maddeyle özürlü ve eski hükümlü çalıştırmamaktan doğan cezaların Çalışma Bölge Müdürlükleri yerine Türkiye İş Kurumu tarafından tahakkuk ettirilerek işlemlerin uzaması önlenecek, Çalışma Bölge Müdürlüklerinin iş yüklerinin azaltılması sağlanacaktır. Çünkü, Türkiye İş Kurumu İl Müdürlükleri dosyayı hazırlamakta, ilgili işveren veya işveren temsilcisi yerine Çalışma Bölge Müdürlükleri'ne göndermekte, Çalışma Bölge Müdürlükleri de Bölge Teftiş Kurulları'na dolayısıyla iş müfettişlerine göndermekte ve müfettişler de o dosya üzerinden cezayı tahakkuk ettirmektedir. Bu süreç içerisinde her hangi bir uyarı, hatırlatma veya kısmi müeyyide almayan işveren veya işveren temsilcisinin cezası artmaktadır. Aslolan ceza da değil, istihdamın gerçekleştirilmesidir.Mevcut uygulama adeta istihdamı değil, cezayı artırmayı gerçekleştirmektedir. O yüzden hızlanmış, etkili, işvereni uyarıcı ve tedbir almayı teşvik eden bu düzenleme hazırlanmıştır.

MADDE 29- Kariyer sahibi özörlölerin durumlarına uygun kadrolarda verimli ve etkin bir şekilde çalışabilmelerine yönelik durumu düzenlemektedir.

MADDE 30- Radyo ve televizyon programlarında özörlölük olgusunun olumsuz bir biçimde yer almaması ve topluma bu şekilde yansıtılmaması amacıyla değışiklik öngörölmüştür.

MADDE 31- Kalıtsal Hastalıklarla Mücadele Kanununda, kalıtsal kan hastalıklarından Thalassemia ve orak hücreli anemi dahil olmak üzere bütün kan hastalıklarıyla koruyucu sağık hizmetleri kapsamında mücadele etmek hedeflenmiştir. Bu kanunda belirtilen kalıtsal hastalıklar sadece kalıtsal kan hastalıkları ile sınırlı tutulmuştur. Bu kanunda mücadele edilmesi düşünölen hastalıkların Ölkemiz ihtiyaçlarına göre yeniden değeriendirilmesine yönelik olarak ilgili maddede değışiklik yapılması öngörölmektedir.

MADDE 32- Bu maddeyle görme ve işitme-konuşma özörlü bireylerin sözleşme ve yazılı işlem yapmalarıyla ilgili engeller kaldırılması için;

A)Görme özörlülerle, işitme ve konuşma özörlülerin noterlik işlemlerinde, isteğıe bağılı olarak iki tanığıa gerek kalmadan işlem yaptırabilmeleri öngörölmüştür.

B)İmza atabilen görme özörlülerin noterlik işlemlerinde mühür kullanma ve parmağıını bastırma zorunluluğıun kaldırılması öngörölmektedir.

C)Görme özörlü bireyler gelişen bakış açıları, teknolojilerle birlikte toplumsal hayatın her alanına dahil olmaya başladılar. Çok önceden konmuş bu madde körleri korumak yerine onların toplumsal hayata katılmalarına engel olmaya başlamıştı.Yanında tanık bulundurup bulundurmamaya, attığı imzanın ne anlama gelip gelmediğıine ve o imzanın gereklerini yerine getirmeye görme özörlü bireylerin kendilerinin karar vermeye yetkili ve hakları olduğı doğal bir gerçektir. Bu değışiklikle görme özörlü bireylerin isterlerse tanıkla,

isterlerse tanıksız olarak sözleşme veya her hangi bir yazılı işlem yapma imkanı sağlamaktadır.

MADDE 33- Halen SSK ve Emekli Sandığı mensubu özürlü çalışanların sahip oldukları isteğe bağlı erken emeklilik hakkından Bağ-Kur'a tabi çalışanların da yararlanabilmeleri öngörülmektedir.

MADDE 34- Çalışma imkanı bulamayıp, ekonomik olarak kısmen iyi durumda olan ve sosyal güvenlik şemsiyesi altına girmek isteyen özürlülerin isteğe bağlı sigortalı olmalarını teşvik etmek amacıyla madde düzenlenmiştir.

MADDE 35- Kanunun yürürlükteki hükmünde; maddede sayılan gelirlerin %5'e kadarının Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu kararıyla Özürlüler İdaresi Başkanlığı emrine tahsis edilebileceği belirtilmiştir. Ayrıca Fondan sağlanan bu kaynak yılı içerisinde fon yönetim kurulunun onaylayacağı projeler için kullanılacaktır. Bunun, zaman süreci dikkate alındığında ertesi yıla devri mümkün olmayan kaynağın kullanılamaması sorunu ile karşılaşilmektedir. Maddede yapılan değişiklikle gelirlerin %1ının Özürlüler İdaresi Başkanlığı bütçesine özel ödenek kaydedilmesi ve harcanmayan tutarların da gelecek yıllar bütçesine devredilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 36- Ülkemizde profesyonel olarak işaret dili tercümanlığı yapacak uzmanlar bulunmamaktadır. Maddeyle söz konusu uzmanların yetiştirilmesi ve karakollar, mahkemeler, sağlık kuruluşları, noterler gibi birçok kuruluştaki işitme özürlü olan bireylerin iletişimde tercümanlık yapmak üzere Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünde istihdam edilmeleri amaçlanmaktadır.

MADDE 37- Bu maddeyle ;

A. Özürlüler İdaresi Başkanlığı'nın uhdesinde olan "özürlü kimlik kartı" verme yetkisinin gerek görüldüğü durumlarda başka kurumlara devretmesi,

B. Özürlüler İdaresi Başkanlığı'nın görevleri arasında olan koordinasyonun sağlanabilmesi amacıyla özürlülerle ilgili kurum ve kuruluşların alanlarıyla ilgili bilgileri İdare'ye bildirmeleri hususları düzenlenmiştir.

MADDE 38- Başkanlığın yardımcı hizmet birimleri belirtilmekte,Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı çerçevesinde Başkanlığımız bünyesindeki Personel ve İdarî ve Malî İşler Dairesi Başkanlığı yeniden yapılandırılmaktadır.Başkanlığımız hizmet birimlerinin iş ve işlemlerinin yapılabilmesine yardımcı olmak, Başkanlığın tüm idarî ve malî işleri ile sivil savunma hizmetleri ve personel sayısının az olmasından dolayı çalışanların özlük hakları, hizmet içi eğitimleri gibi tüm işlemlerin tek bir daire başkanlığı tarafından yürütülmesi uygun olacağından Personel ve İdarî ve Malî İşler Daire Başkanlıklarının yerine İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı adı ile yeni bir daire başkanlığının oluşturulması uygun görülmüştür.

Özürlülere yönelik hizmetler birçok kurum ve kuruluşun görev ve yetki alanına girmekte ve ayrıca bu konuda hizmet veren birçok sayıda dernek, vakıf ve gönüllü kuruluş bulunmaktadır. Özürlüler alanında hizmet sunan ulusal ve uluslar arası kurum ve kuruluşlar arasında verimli ve eşzamanlı ve koordinasyonun sağlanması her şeyden önce çağdaş bilgi teknolojilerini kullanmaktan geçmektedir. Özürlüler ve özürlülük alanındaki tüm bilgilerin sağlıklı, süratli ve sürekli bir süreç içinde tek elde toplanması ve bu bilgiler ışığında politikalar üretilmesi, ihtiyaçlara uygun projelerin geliştirilmesi, bilgisayar teknolojisini kullanabilen deneyimli personel istihdamı ve ilgili bir birim oluşturulmasını zorunlu kılmaktadır.Açıklanan bu nedenlerle Başkanlığın bilişim ve iletişim teknolojileri konusundaki koordinasyonunu sağlamak, bilişim ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek ve gerekli tedbirleri almak üzere Bilgi İşlem ve Enformasyon Dairesi Başkanlığı kurulması öngörülmektedir.

MADDE 39- Kurumda çalışan personelin, kurum içinde ihtiyaç dikkate alınarak farklı birimlerde görevlendirilmesi için değişiklik öngörülmüştür.

MADDE 40- Kanunda hizmet birimlerine yönelik olarak gerekçeleri açıklanan değişiklik doğrultusunda 571 sayılı KHK ekinde yer alan cetvelde de gerekli değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 41-Özürlüler İdaresi Başkanlığının yapısı özür grupları dikkate alınarak yeniden yapılandırılmaktadır.Çünkü özür gruplarının ihtiyaçları ve onlarla ilgili yapılacak çalışmalar birbirinden çok farklıdır.Özellikle birimlerin uzmanlaşması açısından bu değişiklik yararlı olacaktır.

MADDE 42-Bu maddeyle Özür merkezli yapılandırma sonucu oluşan birimlerin görevleri tanımlanmıştır.

MADDE 43- Bu kanun ile yapılan yeni düzenleme ile kadro ve görev ünvanları değişenlerin durumlarına uygun bir kadroya atanacakları ve atanıncaya kadar kazanılmış haklarının saklı tutulduğu genel düzenlemelere paralel olarak belirtilmektedir.

MADDE 44- Bu maddeyle 657 sayılı Kanun'un 48. Maddesinin 7. Fıkrasında yer alan "görevini yapmaya mani engelinin olmaması" hükmü uygulamada kişiye bağlı yorumlar yapılmasına yol açmaktadır. Bu hükmün gereğini yerine getirecek kişilerin özürlü bireylerin daha verimli ve etkin çalışabilmesi için geliştirilen yöntem ve teknolojileri bilmemesi, tercihini başka türlü kullanmak için bu hükmü gerekçe göstermesi gibi birçok nedenle özürlü bireyler mağdur olmaktadır. Aynı iş için bir özürlü yapabilir kabul edilmekte, aynı özelliklerle sahip b aşka bir özürlü ise yapamaz kabul edildiği çok görölmüştür. Aslında hiç bir özürlü birey ve karar mekanizmasındaki kişi bu hüküm olmasa da yapılma imkanı olmayan bir işe ne girmek için başvurur, ne de o iş için özürlüyü istihdam eder.

Özürlüler İdaresi Başkanlığı'nın yapısı değiştirilerek özür merkezli bir yapı öngörülmüştür. Çünkü, bir görme problemi olan kişiyle, işitme problemi olan kişilerin eğitim, istihdam, rehabilitasyon, spor gibi hemen hemen her alanda farklı ihtiyaçlara sahip oldukları bilinmektedir. İhtiyaç, istek ve taleplere göre yapılanma gerçekçi bir yapılanma olacaktır. Bizden daha önce bu tür çalışmaları başlatmış ülkelerdeki tecrübeler de benzeri sonuçlara varmaktadır.

Ayrıca bu maddeyle Özürlüler Yüksek Kurulu ve ona bağlı olarak görevleri kaldırılmıştır. Çünkü, şu ana kadar yapılan uygulamalarda şartlar gereği toplantı yapmanın dışına çıkılamamıştır. Hiç bir bağlayıcılığı olmadığı için Yüksek Kurulu muhafaza etmek yerine benzeri toplantıları ilgili Bakan'ın gerek görmesi halinde yapmak mümkündür.

GEÇİCİ MADDE 1- Bu maddeyle bu kanun uyarınca çıkarılması gereken yönetmeliklerle ilgili hüküm yer almaktadır.

GEÇİCİ MADDE 2- 1997 yılında 3194 sayılı İmar Yasasında yapılan değişikliğe rağmen mevcut yapı ve alanlarda bu düzenlemelere rastlanmamaktadır. Özellikle bugün kullanılmakta olan ve yaklaşık tamamına yakını özürlüler için ulaşılabilir olmayan okul, hastane, belediye, sağlık ocağı gibi resmi binalar ile özel eğitim, özel sağlık, sinema, tiyatro, çarşı, otel, yurt, kütüphane, müze, konferans salonu gibi umumi binaların özürlüler açısından erişilebilir duruma getirilmesi büyük önem arz etmektedir. Aynı durum özürlüler için erişilebilirlik koşullarını taşımayan mevcut yaya yolları, yaya geçitleri ve açık alan düzenlemeleri için de geçerlidir. Mevcut bina ve açık alanların uzun süre daha kullanılacağı göz önüne alındığında, mevcut resmi ve umumi binalar ve kamusal açık alanlar için makul düzenleme koşullarının mutlaka tanımlanması ve bir uygulama programının yapılması gereklidir.

Ayrıca, mevcut umumi yapı ve kamusal açık alanların yedi yıl içinde özürlülerin erişimine uygun duruma getirilmesini teminen madde düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3- 572 sayılı KHK ile 3030 ve 1580 sayılı yasalara eklenen hüküm ile belediyelere ulaşım araçlarının özürlülerin kullanımına ve ulaşılabilirliğine uygun olmasını sağlamak görevi verilmiştir. Ancak, bu düzenleme, mevcut toplu taşıma araçlarını ve kent içinde belediye denetiminde verilen özel toplu taşımacılık hizmetlerini kapsamamaktadır. Bu hükümle on yıl içerisinde, şehir içinde kullanılan belediye ve özel tüm toplu taşıma araçlarının özürlülerin erişilebilirliğine uygun duruma getirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 45- Yürürlük maddesidir.

MADDE 46 –Yürütme maddesidir.

ÖZÜRLÜLER VE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; özürlülerin sağlık, eğitim, rehabilitasyon, istihdam, bakım ve sosyal güvenliğine ilişkin sorunlarının çözümü ile her bakımdan gelişmelerini ve önlerindeki engelleri kaldırmayı sağlayacak tedbirleri alarak, toplumsal hayata katılımlarını sağlamak ve bu hizmetlerin koordinasyonu için gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanun özürlüleri, ailelerini, özürlülere yönelik hizmet veren gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3.- Bu kanunun uygulanmasında;

- a)Özürlü: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal, duyusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılamada güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişiyi,
- b)Kısmi özürlü: Bedensel, zihinsel, duyusal, duygusal ve ruhsal kayıp oranları % 40'ın altında olan kişileri,
- c)Kurul: Özürlü Hakları Kurulu'nu,
- d)Ayrımcılık: Bir kimsenin özrü nedeniyle bazı hak ve imkanlardan doğrudan veya dolaylı mahrum edilmesini,
- e)Korumalı işyeri: Normal işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan özürlüler için meslekî rehabilitasyon ve istihdam oluşturmak amacıyla kamu tarafından teknik ve malî yönden desteklenerek çalışma ortamının özel olarak düzenlendiği işyerlerini,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ayrımcılık ve Özürlü Hakları Kurulu

Ayrımcılık

MADDE 4.- Bedensel ve zihinsel özürlü nedeniyle hiç kimseye ayrımcılık yapılamaz. Bedensel ve zihinsel özürlü nedeniyle bazı hak ve imkanlardan doğrudan veya dolaylı mahrum eden gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurum ya da kuruluşları ayrımcılık yapmış sayılır. Ayrımcılık yapan kişi, kurum ya da kuruluş, özörlünün, yapılan ayrımcılık nedeniyle uğradığı maddi ve/veya manevi zararı tazminle yükümlüdür.

Özürlü Hakları Kurulu

MADDE 5- Bu kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere Özürlü Hakları Kurulu kurulmuştur. 7 Asil ve 5 yedek üyeden oluşan kurul kamu kurumu statüsünü haizdir. Kurul üyeleri, en az biri hukukçu olmak üzere, özürlü çalışmaları konusunda yetkin ve en az 4 yıllık fakülte mezunu olan kişiler arasında Bakanlar Kurulu tarafından atanır. Üyeler 5 yıl süreyle görev yaparlar. Kurul başkanı, üyeler arasından ve üye sayısının salt çoğunluğunun oyu ile seçilir. Bir kimse yalnızca iki defa kurul üyeliğine seçilebilir. Herhangi bir nedenle görev süresini tamamlamadan ayrılan üyenin yerine gelen üye, yerine geldiği üyenin görev süresini tamamlar. Görev alanları ile ilgili olarak kurula gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşları başvurabilir. Kurul, görev alanlarıyla ilgili konularda bilirkişi kabul edilir. Kurulun sekretarya işlemleri Başbakanlık Özürlüler İdaresi tarafından yürütölür.

Kurulun çalışma usul ve esasları ile ve Kurula başvuru usul ve esasları, Başbakanlık tarafından çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kurul üyelerine ilişkin düzenlemeler

MADDE 6- Kurul üyelerine görevleri süresince, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre en yüksek Devlet

memurunun almakta olduğu aylık (ek gösterge dahil), sosyal yardımlar ile zam ve tazminatlar ödenir.

Kamu görevlileri, seçildikleri görev süresince kurumlarından ücretsiz izinli sayılırlar. Ancak, bu görevde geçecek süre, mesleklerinde geçmiş ve mümtazen terfi etmiş sayılırlar.

Kurul üyeliğine seçilenlerin, seçilmeden önce tabi oldukları sosyal güvenlik kuruluşları ile ilişkileri devam eder. Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşu ile ilgisi olmayanlar, istekleri halinde Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilişkilendirilir. Emekli olanların ise emekli aylıklarının ödenmesine devam olunur.

Kurul üyeleri Türk Ceza Kanunu uygulaması bakımından Devlet Memuru sayılırlar. Kurul, tam gün esasına göre çalışır ve gündemindeki konuları görüşmek üzere en az haftada bir kez, buna ek olarak başkanın çağrısı ya da üyelerin salt çoğunluğunun yazılı talebiyle toplanır. Kurul kararları üye sayısının salt çoğunluğunun oyu ile alınır, oyların eşit olması halinde başkanın olduğu tarafın kararı kabul edilmiş sayılır.

Özürlü Hakları Kurulunun görevleri

MADDE 7- Özürlü Hakları Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Her türlü hizmet, ürün ve fiilin ayrımcılık ya da özürlü bireyin onurunu zedeleyici olup olmadığını tesbit eder.
- b) Yazılı, basılı, görüntülü, sesli yayınlardaki unsurların ,özürlülerin onurlarını zedeleyici veya ayrımcı olup olmadığını tesbit eder.
- c) Kasıtlı veya kasıtsız ayrımcı uygulamaların ortadan kaldırılması, özürlülerin aleyhine olan şartların iyileştirilmesine yönelik tavsiye kararları alır.
- d) Kanun, tüzük, yönetmelik, genelge gibi mevzuattaki ayrımcılık içeren hükümleri tesbit eder ve giderilmesi için girişimde bulunur.
- e) Bilimsel çalışmalara dayanarak özürlülerle ilgili durum ve konuların açıklığa kavuşturulması için ürün, hizmet, kavram gibi tanımlarla sınıflandırmaları yapar .
- f) Görev alanları ile ilgili yönetmelik hazırlayarak ilgili Bakanın onayına sunar ve kamu , kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak mevzuat düzenlemeleri ile ilgili görüş bildirir.
- g) Kısmi özürlülerle ilgili olarak yapılacak düzenlemeler konusunda görüş bildirir.
- h) Kanunla kendisine verilmiş diğerk görevleri yerine getirir.

Eğitim Değerlendirme Kurulu

MADDE 8.- Her ilin Milli Eğitim Müdürlüğü Rehberlik Araştırma Merkezleri bünyesinde Eğitim Değerlendirme Kurulları kurulur.

Kurul; fizyoterapist, çocuk gelişimi ve eğitimcisi, psikolog, özel eğitimci, sosyal çalışmacı, dil ve konuşma terapisti, iş ve meslek danışmanı, iş-uğraşı terapisti, rehber öğretmen, odyolog ve eğitim odyologu meslek gruplarından seçilen birer temsilciden oluşur. Kurulun çalışma usul ve esasları ile kurul üyelerinin seçilme ve özlük haklarına ilişkin usul ve esaslar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Özürlü Hakları Kurulu'nun görüşü alınarak hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Eğitim Değerlendirme Kurulu'nun görev ve yetkileri

Madde: 9- A) Özürlü bireyin başvurusu halinde, mesleki eğitime yönelik okul ve kurslarda hangi meslek dallarında eğitim almasının verimli olabileceğine dair yönlendirme yapar.

B) Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde eğitim gören özürlü çocukların anne-babalarının çalıştıkları kurumlarda, çocuğun eğitimi gerekçesiyle anne-babanın tayini, idari (Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamında ücretsiz) izinli sayılması gibi konularda resmi evrak niteliğinde belge düzenler.

C) Kanunla verilen diğer görevleri yerine getirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim, Rehabilitasyon, İstihdam, Sağlık, Sosyal Yaşama Katılım

Eğitim

MADDE 10.- Eğitim-öğretim süresince özürlü öğrencinin katılacağı eğitim, öğretim ve sınavlar, öğrencinin özrünün zorunlu kıldığı koşullar göz önüne alınarak yapılır. Bu hükme aykırı davranan gerçek ve tüzel kişiler veya kamu kurum ya da kuruluşları ayrımcılık yapmış sayılırlar.

Özel eğitim ve rehabilitasyon giderleri

MADDE 11. - Yaşadığı yerleşim merkezinde özüne uygun bir eğitim kurumu olmaması, mevcut eğitim kurumunda özünün gerektirdiği eğitimlerin verilmemesi, kaynaşmış eğitime gidenler için özüne uygun destek eğitimi alması gerektiği ya da devam edebileceği özüne uygun okulda yer olmaması nedenleriyle illerde bulunan Eğitim Değerlendirme Kurulları tarafından özörlü (görme, ortopedik, işitme, dil-konuşma, ses bozukluğu, zihinsel ve ruhsal) çocukların özel eğitim rehabilitasyon merkezlerine devam etmeleri uygun görölenlerin eğitim giderleri, her yıl bütçe uygulama talimatında belirlenen miktarı Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden ödenir.

Rehabilitasyon

MADDE 12.- Sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmetleri belediyeler tarafından verilir. Belediyeler, bu hizmetlerin sunumu sırasında gerekli gördüğü hallerde, Halk Eğitim ve Çıraklık Eğitim merkezleriyle işbirliği yapar. Başvuran özörlünün rehabilitasyon talebini karşılamaması halinde, özörlü, hizmeti en yakın merkezden alır ve ilgili belediye her yıl bütçe talimatında belirlenen miktarı öder.

İstihdam

MADDE 13.- Hiçbir özörlünün özrü ise alınmama gerekçesi olarak gösterilemez. Söz konusu iş için sınav yapılması halinde, özörlü adaya, özünün zorunlu kıldığı koşullar göz önünde bulundurularak sınav yapılır. Hangi özrü hangi işi yapmaya engel olduğunun belirlenmesi konusunda Özörlü Hakları Kurulu yetkilidir. Bu kararlar verilirken hem işverenin özel şartları, hem de özörlü bireyin kişisel özellikler dikkate alınır.

İşyeri ortamına uyum

MADDE 14.- Herhangi bir işyerinde istihdam edilen özörlünün işyerine uyumu, işi yerine getirmesine engel oluşturacak durumun ortadan kaldırılması veya iş veriminin artması amacıyla kullanılmak üzere araç-gereç alınmasının gerektiği hallerde; işveren veya işveren vekilinin yazılı başvurusu üzerine 4857 Sayılı Kanunun 101. Maddesi uyarınca kurulan Özörlüler Destek Fonu yönetim kurulunca

uygun görülmesi halinde, söz konusu araç-gerecin bedeli Özürlü Destek Fonundan karşılanır.

Korumalı işyeri

MADDE 15.- Korumalı işyerlerinin açılmasına, işletilmesine, kapatılmasına, denetimine, mevcut bir işyerinin “korumalı işyeri” statüsü almasına ve korumalı işyerlerine sağlanacak teknik ve mali desteğe ilişkin usul ve esaslar, Özürlü Hakları Kurulu tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Sağlık

MADDE 16.- Sağlık kuruluşlarının hizmet birimleri, özürllüler için ulaşılabilir olmak zorundadır. Özürlünün ihtiyaç duyması halinde (görme özürllüler, tekerlekli sandalye kullanıcıları v.b.), özürllü sağlık kuruluşundaki iş ve işlemlerini tamamlayana kadar, kuruluşun elemanlarından biri kendisine rehberlik eder.Sağlık kurum ve kuruluşlarında, işitme engelli hastalara yardımcı olunması için gerekli çözümü üretmek sağlık kurum ya da kuruluşunun yükümlülüğüdür. Aksi bir durum ayrımcılıktır.

Toplumsal hayata katılım

MADDE 17.- Kamuya açık alan ve kamuya yönelik hizmet özelliği olan;

- a)Yeme, içme mekan ve hizmetleri,
- b)Barınma mekan ve hizmetleri,
- c)Eğlence ürün, mekan ve hizmetleri,
- d)Tarihi ve kültürel unsurları gösterme,
- e)Spor mekanları ve hizmetleri,
- f)Her türlü tatil yerleri veya buralardaki hizmetler
- g)İbadet yerleri ve Dini hizmetler
- h)Milli günler ve bayramlar,
- ı)Kütüphaneler, sergi, sinema, tiyatro, konser salonları, müzeler gibi mekanlar,

Ve buralardaki hizmetlerden özürllü bireylerin özrü gerekçe gösterilerek yararlanması engellenemez ve bu nedenle fazla ücret talep edilemez. Özürlü bireylerin hizmetlerden yararlanabilmesi için hizmeti sunan gerçek ve tüzel kişiler ve kamu kurum ya da

kuruluşları gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Aksine uygulama ayrımcılık sayılır.

Bakım

MADDE 18.- Yeme içme, ilaç kullanma, vücut temizliği, tuvalet ihtiyacını giderme, yaşadığı mekan ısıtma, mekanını ve kıyafetlerini temizleme konularında yeterli olamayan bakıma muhtaç özürllülerden fakir veya kimsesiz olanlarının il özel idareleri ve belediyeler tarafından bakımlarının karşılanması ile bakım hizmetleri ve bu hizmetleri verecek olan gerçek ve tüzel kişilerin izin, çalışma usul ve esasları Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurum Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde, İç İşleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Özürllüler İdaresi Başkanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mali Hükümler

Özürllü destek geliri

MADDE 19.- Sağlık kurulu raporu vermeye yetkili bir sağlık kuruluşundan almış olduğu sağlık kurulu raporuyla %40 ve üzerinde özürllü olduğunu belgeleyen her Türk vatandaşı, Başbakanlık Özürllüler İdaresi Başkanlığı tarafından verilen Özürllü Destek Geliri'ni almaya hak kazanır. Alt sınırı 16 yaşından büyükler için belirlenen yıllık asgari ücretin yarısından az olmamak koşuluyla, özürllü destek gelirinin yıllık miktarı bakanlar kurulu tarafından belirlenir.

A grubu özürllü (%80-%100), özürllü destek gelirinin tamamını, B grubu (%60-%80) 4/5'ini ve C grubu (%40-%60) özürllü 3/5'ini alır. Özürllü destek gelirinin yürürlüğe girmesiyle eş zamanlı olarak 31.12.1960 tarih ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu uyarınca çalışan özürllülere ve özürllü anne-babalarına uygulanan gelir vergisi muafiyeti yürürlükten kalkar. Sosyal Sigortalar Kurumu, BAĞ-KUR, ve Emekli Sandığı'ndan annesi veya babasının veya her ikisinin vefatından dolayı aldığı maaşlar, 1.7.1976 tarihli ve 2022 sayılı Kanun uyarınca Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı'ndan malüllük maaşı alan malül (özürllü) kişilerin adı geçen kanunla tanınan hakları

yürürlükten kalkar.Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yapılan ödemeler Kurum'un kurallarına bağı olarak devam edebilir veya kaldırılabilir.

BESİNCİ BÖLÜM

Değıştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 20.- 5.7.1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3 üncü maddesinin (1) bendine aşağıdaki paragraf ve (1) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent ile 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “koruyucu sağlık hizmetleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve sosyal güvencesi bulunmayan özürlülere verilecek sağlık kurulu raporları ile bunun için gerekli görülen muayene ve tetkik hizmetleri” ibaresi eklenmiştir.

Bilimsel gelişmelere paralel olarak, yeni doğanlarda çeşitli tarama yöntemleriyle tespiti mümkün olan özürlü ve hastalıklarla ilgili taramaların yapılması zorunludur.

m) Rehabilite edici hizmetlerde kullanılan ortopedik ve diğler yardımcı araç ve gereçleri üretmek amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulacak kuruluşların açılış iznini vermeye Sağlık Bakanlığı yetkilidir. Bu kurum ve kuruluşların açılış izninin verilmesine, üretim ve personel standardına, işleyiş ve denetimi ile daha önce açılmış olan kurum ve kuruluşların durumlarına ilişkin esaslar Sağlık Bakanlığı ve Özürlüler İdaresi Başkanlığınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 21.- 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 39 üncü maddesinin (j) fıkrası aşağıdaki şekilde değıştirilmiştir.

j) Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak alınmış ve raporda sakatlık oranı en az %40 olanlardan 15 yıl fiilî hizmeti bulunanların istekleri üzerine;

MADDE 22.- a) 5434 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 81.- Kurumdan sürekli iş göremezlik geliri, malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar ile geçindirmekle yükümlü oldukları kişiler ve aylık alan aynı durumdakiler, hayatını başkasının yardım ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları sağlık kurulu raporu ile tespit edilenlerden resmî veya özel bakım merkezlerine gönderilenlerin veya evlerinde bakımı yapılanların bakımlarına ait ücret ve masraflar, bütçe uygulama talimatında belirlenen esas ve miktarlarda, kurumca karşılanır.

b)657 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 40.- Kurumlarından aylık almakta olanlar ile geçindirmekle yükümlü oldukları kişilerden hayatını başkasının yardım ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları sağlık kurulu raporu ile tespit edilenlerden resmî veya özel bakım merkezlerine gönderilenlerin veya evlerinde bakımı yapılanların bakımlarına ilişkin ücretler, Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda kurumca karşılanır.

EK MADDE 41.- Kurumlarından aylık almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları kişilerden hayatını başkasının yardım veya bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede özürlü olduklarını sağlık kurulu raporu ile tespit ettirenlerin o mahal dışında resmî veya özel eğitim ve öğretim kuruluşlarında eğitim ve öğretim yapacaklarının Özürlü Hakları Kurulu'nun uygun görüşü ile belgelendirilmesi halinde ilgilinin talebiyle eğitim ve öğretim kuruluşlarının bulunduğu il veya ilçe sınırlarında durumuna uygun münhal bir kadroya bir ay içerisinde ataması yapılır. İlgilinin durumuna uygun münhal bir kadronun bulunmadığı hallerde geçici görevlendirme yöntemine başvurulur. Bu maddede yazılı nedenlerden dolayı geçici görevlendirilenlerin durumuna uygun boşalacak ilk münhal kadroya öncelikle ataması yapılır.

c) 22.1.1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 3.- Kurumlarından aylık almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları kişilerden hayatını başkasının

yardım veya bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları sağlık kurulu raporu ile tespit edilenlerden resmî veya özel rehabilitasyon ve bakım merkezlerine gönderilenlerin veya evlerinde bakımı yapılanların bakımlarına ilişkin masraf ve ücretler, Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda kurumca ödenir.

EK MADDE 4.- Kurumlarından aylık almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları kişilerden hayatını başkasının yardım veya bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede özürlü olduklarını sağlık kurulu raporu ile tespit ettirenlerin o mahâl dışında resmî veya özel eğitim ve öğretim kuruluşlarında eğitim ve öğretim yapacaklarının Özürlü Hakları Kurulunun uygun görüşüyle belgelendirilmesi halinde ilgilinin talebiyle eğitim ve öğretim kuruluşlarının bulunduğu il veya ilçe sınırlarında durumuna uygun münhal bir kadroya bir ay içerisinde ataması yapılır. İlgilinin durumuna uygun münhal bir kadronun bulunmadığı hallerde geçici görevlendirme yöntemine başvurulur. Bu maddede yazılı nedenlerden dolayı geçici görevlendirilenlerin durumuna uygun boşalacak ilk münhal kadroya öncelikle ataması yapılır.

d) 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 22.- Sigortalılar ve kurumdan sürekli iş göremezlik geliri, malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanların yada hak kazandığı toptan ödemeyi almaktan vazgeçenlerin geçindirmekle yükümlü oldukları kişiler ile kurumdan hak sahibi olarak gelir ve aylık alan aynı durumdakiler, hayatını başkasının yardım ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları, sağlık kurulu raporu ile tespit edilenlerden resmî veya özel bakım merkezlerine gönderilenlerin veya evlerinde bakımı yapılanların bakımlarına ilişkin ücretler ve masraflar, Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda kurumca sağlanır.

e) 506 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 49.- Sigortalılar ve kurumdan sürekli iş göremezlik geliri, malûllük veya yaşlılık aylığı alanların ya da hak kazandığı toptan ödemeyi almaktan vazgeçenlerin geçindirmekle yükümlü oldukları kişiler ile kurumdan hak sahibi olarak gelir ve aylık alan

yada hak kazandığı toptan ödemeyi almaktan vazgeçenlerle aynı durumdakiler, hayatını başkasının yardım ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları sağlık kurulu raporu ile tespit edilenlerden resmî veya özel bakım merkezlerine gönderilenlerin veya evlerinde bakımı yapılanların bakımlarına ilişkin ücretler ve masraflar Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen usul, esas ve miktarlarda kurumca sağlanır.

f) 17.10.1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununun 39 üncü maddesinin (a) bendine "Ek 38" ibaresinden sonra gelmek üzere "Ek 48" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 23- 25.10.1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

n) Bizzat özörlöler tarafından kullanılan özel tertibatlı olarak imal edilmiş, sonradan özel tertibat takılmış ve ilave özel tertibat takılmış motorlu kara taşıtları ya da özörlölünün taşınması amacıyla birinci dereceden yakını bir sürücü veya özörlölü kişi tarafından iş akdine bağılı olarak istihdam edilen bir sürücü tarafından kullanılan özörlölü adına trafik siciline kayıtlı motorlu kara taşıtları,

o) Özörlölölerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç, özel bilgisayar programları ile fonksiyon kazandırıcı orteş-protez vb. yardımcı ve destekleyici cihazlar.

MADDE 24- 10.7.2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendine aşağıdaki ibare eklenmiştir.

Belediyelerce işletilen veya belediyelerin işletim hakkını imtiyaz sözleşmeleriyle devrettiğı her türlü toplu taşıma araçlarının ve duraklarının özörlölölerin yararlanmasına ve ulaşabilirliğı ile Türk Standartlarına uygunluğunu sağlamak, özörlölöler ile öğretilabilir zihinsel özörlölölerin ve tekerlekli sandalye kullanıcılarının veya diğör özörlölöler için Özörlölü Hakları Kurulu tarafından uygun görölen

zorunlu refakatçilerinin ücretsiz ulaşimleri için gerekli tedbirleri almak, kiraya verilen büfe, otopark, tuvalet vb. işyerlerinin en az %2'sının öncelikli olarak özörlöler ve özörlölere hizmet veren vakıf ve dernekler tarafından işletilmesi ve istihdamını sağlamak(Adı geöen işyerlerinin tahsisinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanır.).

MADDE 25.- 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesine aşğıdaki fıkra eklenmiştir.

Özörlö hizmetleri birimlerinin kuruluş, görev, yetki, sorumluluk ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar İç İşleri Bakanlığı tarafından Özörlö Hakları Kurulu görüşü alınarak hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

MADDE 26.-3.4.1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin 81 numaralı bendi aşğıdaki şekilde değıştirilmiştir.

"81- Özörlöler ile öğretilabilir zihinsel özörlölölerin ve tekerlekli sandalye kullanıcılarının veya diğör özörlölöler için Özörlö Hakları Kurulu tarafından uygun görölen zorunlu refakatçilerinin ücretsiz ulaşimleri için gerekli tedbirleri almak, kiraya verilen büfe, otopark, tuvalet vb. işyerlerinin en az %10'unun öncelikli olarak özörlölöler ve özörlölölere hizmet veren vakıf ve dernekler tarafından işletilmesi ve istihdamını sağlamak, adı geöen işyerlerinin tahsisinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanır.

MADDE 27.- 1580 sayılı Kanuna aşğıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 9.- İl belediyeleriyle son nüfus sayımına göre nüfusu 50.000 ve üzeri olan ilöe ve belde belediyelerinde bilgilendirme ve bilinölendirme, yönlendirme ve özörlölölerle ilgili her konuda sürekli danışmanlık hizmetleri dahil hizmet vermek üzere özörlö hizmetleri birimi oluşturulur. Bu birimler faaliyetlerini özörlölölere hizmet amacıyla kurulmuş dernek, vakıf ve bunların üst kuruluşlarıyla işbirliğı halinde sürdürörlörlö. Özörlö hizmetleri birimlerinin kuruluş, görev,yetki, sorumluluk ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar İçişleri

Bakanlığı tarafından Özürlü Hakları Kurulu'nun görüşü alınarak hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 28.- 22.5.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 108 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 108.- Bu kanunda öngörülen idari nitelikteki para cezaları, 101 inci maddeyle düzenlenen özürlü ve eski hükümlü çalıştırmayan işveren ve işveren vekilleri hakkındaki uygulama istisna tutulmak kaydıyla, gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürünce verilir.Bu kanunda yazılı olan, 101 inci maddenin kapsamı dışındaki, idari para cezaları o yerin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürü tarafından verilir.

101 inci madde kapsamındaki idari para cezaları ise Türkiye İş Kurumu Bölge Müdürü tarafından verilir.Verilen idari para cezalarına dair kararlar ilgililere 11.2.1995 tarihli ve 7201 Sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu kanuna göre verilen idari para cezaları, 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

MADDE 29.- 14.7.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kariyer mesleği olan özürlülerin, bu mesleğe atanma şartlarına haiz olmaları halinde, mesleklerine uygun münhal kadrolara atanması,münhal kadrolarının bulunmaması halinde geçici görevle mesleklerinde çalıştırılmaları, bu durumda olanların kurumda ise başlama ve o kariyere çalışırken sahip olduysa sahip olduğu tarihler dikkate alınarak özürlü ve özürsüz çalışanlar arasında her hangi bir ayrımcılığa yol açmadan boşalacak münhal kadrolara atanır, mesleklerini icra veya infaza yardımcı her türlü araç ve gereç kurumlarınca temin edilir.

MADDE 30.- 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (u) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

u) Kadınlara, güçsüzlere, özürlülere ve küçüklerle karşı şiddetin ve ayrımcılığın teşvik edilmemesi.

MADDE 31.- 28.12.1993 tarihli ve 3960 sayılı Kalıtsal Hastalıklarla Mücadele Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Devlet, kalıtsal kan hastalıklarından Thalessemia ve Orak Hücreli Anemi dahil olmak üzere, bütün kalıtsal kan hastalıklarıyla ve özürlülüğe yol açan diğer kalıtsal hastalıklarla koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında mücadele eder.

MADDE 32.- a) 18.1.1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 73 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 73- Noter, ilgilinin işitme, konuşma veya görme özürlü olduğunu anlar ya da ilgili özürlü olduğunu beyan ederse, bütün işlemler özürlünün isteğine bağlı olmak üzere; iki tanık huzurunda ya da tanıksız yapılır. İlgilinin işitme veya konuşma özürlü olması ve yazı ile anlaşma imkanının da bulunmaması halinde, iki tanık ve yeminli tercüman bulundurulur.”

b) 1512 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bir noterlik işleminde imza atılmış veya imza yerine geçen el işareti yapılmış olmasına rağmen, ilgilinin istemiyle, işlemin niteliği, imzayı atan veya el işaretini yapan şahsin (adına işlem yapılan ve imza atabilen görme özürlüler hariç) durumu ve kimliği bakımından noter tarafından gerekli görülürse, yukarıdaki fıkradaki yöntem doğrultusunda tanık tercüman veya bilirkişinin parmağı da bastırılır. Mühür kullanılması halinde parmağının da bastırılması zorunludur.

c)22.4.1926 tarih ve 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 14'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İmza, üzerine borç alan kimsenin el yazısı olmak lazımdır.Bir alet vasıtasıyla vazolunan imza, ancak örf ve adetçe kabul olunan hallerde ve hususiyle çok miktarda tedavüle çıkarılan kıymetli evrakın imzası lazım geldiği takdirde, kafi addolunur.

MADDE 33.- 2.9.1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 35 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Sigortalının sigorta başlangıç tarihinde asgarî %40 oranında özürlü olduğunu belgelemeleri halinde 15 yıldan beri, sigortalı olmak ve 3600 gün prim ödemek şartıyla istekle yaşlılık aylığı bağlanır.

MADDE 34.- 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin (C) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

c) İsteğe bağlı olarak yaşlılık, malûllük, ve ölüm sigortasından yararlanmak isteyen özürlülerden, asgarî %80 oranında özürlü olanların primlerinin %50'si, asgarî %40 oranında özürlü olanların primlerinin %25'i Hazine tarafından ödenir.

MADDE 35.- 29.5.1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından özürlülere yönelik olarak hazırlanan veya hazırlatılan projeler ile Başkanlığın faaliyetlerinde kullanılmak üzere, bu maddede sayılan gelirlerin %1'i Özürlüler İdaresi Başkanlığı bütçesine özel ödenek kaydedilir. Bu ödenekten harcanmayan tutarlar, gelecek yıllar bütçesine devren ödenek kaydedilir.

MADDE 36. 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 7 .- İşitme ve konuşma özürlülere gerek görüldüğü hallerde tercümanlık yapmak üzere illerde işaret dili uzmanı personel istihdam edilir.

MADDE 37.- 25.3.1997 tarihli ve 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ;

a) 3 üncü maddesinin (h) bendine aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

Başbakan veya Özürlüler İdaresi Başkanlığının bağlı olduğu Bakanlığın uygun görüşü ile özürlü kimlik kartı hazırlama ve/veya verme yetkisi ilgisi olan kamu kurum ve/veya kuruluşlara/idarelere devredilebilir. Özürlü Kimlik Kartı hazırlama ve verme usul ve esasları ilgili kurum ve/veya kuruluşlarla/idarelerle Özürlüler İdaresi Başkanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

b) 23 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşları ile özürlülere hizmet veren özel kuruluşlar,özürlülere hizmet amacıyla kurulmuş vakıflar, Türkiye Sakatlar Konfederasyonu,üye federasyonlar ve dernekler özürlülere ilişkin bilgileri bu Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren 3 ay içinde, bilgi değişikliklerini ise oluştuğu tarihten itibaren 1 ay içinde Özürlüler İdaresi Başkanlığı'na bildirir.

MADDE 38.- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 14.- Başkanlığın yardımcı hizmet birimleri şunlardır:

- a) İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı.
- b) Bilgi İşlem ve Enformasyon Dairesi Başkanlığı.

b) 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Madde 15.- İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Başkanlığın insan gücü plânlaması ve personel politikasıyla ilgili çalışmaları yapmak, personel sisteminin geliştirilmesiyle ilgili tekliflerde bulunmak,
- b) Başkanlık personelinin atama, nakil, ücret, yükselme, izin, disiplin, emeklilik ve diğer özlük işlemleri ile ilgili çalışmaları yürütmek,
- c) Başkanlık personeliyle ilgili eğitim plânını hazırlamak, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak,
- d) Yönetimi geliştirme çalışmalarını yürütmek,
- e) Başkanlığın donatım hizmetlerini yürütmek
- f) Başkanlığın malî hizmetlerini yürütmek,
- g) Kurum içi haberleşme, genel evrak ve arşiv hizmetlerini yürütmek,
- h) Başkanlık personelinin ve ailelerinin sağlık işlemlerini düzenlemek ve yürütmek,
- i) Başkanlığın yıllık bütçesini hazırlamak, bütçe ödeneklerinin zamanında yerinde ve gerçek gereksinimler için kullanılmasını sağlamak,
- j) Kuruma ilişkin satın alma, kiralama, temizlik, aydınlatma, ısıtma, bakım-onarım ve taşıma hizmetlerine ilişkin araç gereçler ile diğer mal ve hizmetleri temin etmek, Sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini plânlamak ve yürütmek, Başkanlığın ve personelin her türlü sosyal hizmetlerini yürütmek, Başkanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

b) 16 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bilgi İşlem ve Enformasyon Dairesi Başkanlığı

Madde 16.- Bilgi İşlem ve Enformasyon Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Başkanlık birimlerinin bilgi işlem ve otomasyon ihtiyacını karşılamak ve yürütmek,

- b) Bilgi işlem teknolojilerindeki gelişmeleri takip etmek, yenilikleri izlemek,değerlendirmek ve yeniliklerin temini için önerilerde bulunmak,
- c) Özürlülere tanınan hak ve hizmetlerden yararlanma amacıyla kullanılmak üzere özürlüler kimlik kartı hazırlamak,
- d) Başkanlık birimlerinin iş akışlarını izleyerek etkin ve verimli iş, bilgi akısı ve iletişim düzenini sağlamak, bunlara yönelik gelişmeleri izlemek ve geliştirmek için önerilerde bulunmak,
- e) Bilgi portalını oluşturmak, yönetmek ve iletişim ağını sağlamak,
- f) Veri tabanı ve bankasının oluşturulmasını sağlamak,
- g) Verilerin derlenmesini, işlenmesini, değerlendirilmesini, sonuçlandırılmasını sağlamak ve bunları ilgili dairelere bildirmek,
- h) Ulusal kurum ve kuruluşlardan özürlülere yönelik istatistiksel bilgilerin bilgi işlem ortamında toplanmasını sağlamak ve değerlendirmek,
- i) Başkanın direktif ve emirlerini ilgililere duyurmak ve işlemleri takip etmek,
- j) Başkanlığı ilgilendiren toplantı, brifing ve görüşmeleri düzenlemek, Özürlü Hakları Kurulu ve Özürlüler Şurasının sekreteryaya hizmetlerini yürütmek, önemli not ve tutanakları tutmak ve yayımlamak,
- k) Başkanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.”

MADDE 39.- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 31 inci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurum personeli yetiştirilmek, etkin ve verimli kılınmak ve hizmet gerekleri nedeniyle kurum içinde rotasyona tâbi tutulabilir.

MADDE 40.- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (1) sayılı cetvelin “Ana Hizmet Birimleri” bölümü

“1. Körler Dairesi Başkanlığı”

“2. Ortopedik özürlüler Dairesi Başkanlığı”,

“3. Sağır ve konuşma özürlüler Dairesi Başkanlığı”,

“4. Zihinsel özürlüler Dairesi Başkanlığı”

“5. Süreğen Hastalar Dairesi Başkanlığı”

“6. Dış İlişkiler ve Tanıtım Dairesi Başkanlığı”

“7. Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığı” şeklinde “Yardımcı Hizmet Birimleri”

“1. İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı”,

“2.Bilgi İşlem ve Enformasyon Dairesi Başkanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE: 41.- 571 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 7.- Başkanlığın ana hizmet birimleri şunlardır:

1. Körler Dairesi Başkanlığı.
2. Ortopedik özürölüler Dairesi Başkanlığı.
3. Sağır ve konuşma özürölüler Dairesi Başkanlığı.
4. Zihinsel özürölüler Dairesi Başkanlığı.
5. Süreğen Hastalar Dairesi Başkanlığı.
6. Dış İlişkiler ve Tanıtım Dairesi Başkanlığı.
7. Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

MADDE 42.- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) 8 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Körler Dairesi Başkanlığı

Madde 8.- Körler Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a)Kör ve az görenlerin eğitim, istihdam, sosyal yaşama katılımı gibi konularda sorun tesbiti yapmak, çözüm yöntemleri önermek, gerekli hallerde çözüm sürecini takip etmek, körlüğe ilişkin bütün konularda araştırma yapmak.

b)Kanunlar ve başkanlık tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

b) 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ortopedik Özürölüler Dairesi Başkanlığı

Madde 9.- Ortopedik Özürlüler Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a)Ortopedik özürlülerin eğitim, istihdam, sosyal yaşama katılımı gibi konularda sorun tesbiti yapmak, çözüm yöntemleri önermek, gerekli hallerde çözüm sürecini takip etmek, ortopedik özürlülüğe ilişkin bütün konularda araştırma yapmak.

b)Kanunlar ve başkanlık tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

c) 10 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sağır ve Konuşma Özürlüler Dairesi Başkanlığı

Madde 10.- Sağır ve Konuşma Özürlüler Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a)İşitme ve konuşma özürlülerin,özürleri nedeniyle eğitim, istihdam, sosyal yaşama katılımı gibi konularda sorun tesbiti yapmak, çözüm yöntemi önermek, gerekli hallerde çözüm sürecini takip etmek, süregelen hastalar ve hastalıklarla ilgili bütün konularda araştırma yapmak,

b)Kanunlar ve başkanlık tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

d) 11 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Zihinsel Özürlüler Dairesi Başkanlığı

Madde 11.- Zihinsel Özürlüler Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a)Zihinsel özürlülerin eğitim, istihdam, sosyal yaşama katılımı gibi konularda sorun tesbiti yapmak, çözüm yöntemleri önermek, gerekli hallerde çözüm sürecini takip etmek, zihinsel özürlülükle ilgili bütün konularda araştırma yapmak,

b)Kanunlar ve başkanlık tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

e) 11 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 11/A, 11/B ve 11/C maddeleri eklenmiştir.

Süreğen Hastalar Daire Başkanlığı

Madde 11/A.- Süreğen Hastalar Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Herhangi Süreğen Hastalar bir süreğen hastalık nedeniyle özürlü olanların eğitim, istihdam, sosyal yaşama katılımı gibi konularda sorun tesbiti yapmak, çözüm yöntemi önermek, gerekli hallerde çözüm sürecini takip etmek, süreğen hastalar ve hastalıklarla ilgili bütün konularda araştırma yapmak,
- b) Kanunlar ve başkanlık tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Dış İlişkiler ve Tanıtım Dairesi Başkanlığı

Madde 11/B.- Dış İlişkiler ve Tanıtım Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Yurt içi ve yurt dışında başkanlık ve çalışmalarının tanıtımını yapmak,
- b) Özürlüler konusunda çalışmakta olan diğer ülkelerdeki kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile bağlantı kurmak, ortak çalışmalar yapmak,
- c) Kanunlar ve başkanlık tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Madde 11/C.- Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Özürlüler ve özürlülükle ilgili her türlü konuda araştırma yapmak, başkanlık dışında yapılan araştırmalara, gerekli hallerde, destek vermek,
- b) Kanunlar ve başkanlık tarafından verilen diğer görevleri yeri Başkanlığı eğitim, istihdam, sosyal yaşama katılımı gibi konularda sorun tesbiti yapmak, çözüm yöntemleri önermek, gerekli hallerde çözüm sürecini takip etmek, işitme ve konuşma özürlüne ilişkin bütün konularda araştırma yapmak,
- c) Kanunlar ve başkanlık tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

MADDE 43- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3.- Bu kanun ile yapılan yeni düzenleme sebebiyle kadro ve görev unvanları değişenler veya kaldırılanlar durumlarına uygun yeni kadrolara atanıncaya kadar eski kadrolarının aylıklarını almaya devam ederler. Diğer memurlardan aylık aldıkları kadro ve görev unvanları değişmeyenler yeni kadrolarına atanmış sayılırlar. Kadro ve görev ünvanları değişenler veya kaldırılanlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yeni bir kadroya atanırlar. Atama işlemi yapıncaya kadar kurumca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilebilirler. Bunlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî haklarını almaya devam ederler. Söz konusu personelin atandıkları yeni kadroların aylık , ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî haklarının toplam net tutarı, eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda almakta oldukları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî hakları toplam net tutarından az olması halinde aradaki fark giderilinceye kadar atandıkları kadroda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tâbi tutulmaksızın ödenir.

MADDE 44.- a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin yedinci fıkrası,
b) 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8,9,10,11,18 ve 19 uncu maddeleri,
Yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler Kanunun yayım tarihinden itibaren bir yıl içerisinde çıkartılır.

GEÇİCİ MADDE 2.- Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut umumi binalar, belediyelerin tasarrufu altındaki mevcut yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları vb. sosyal ve kültürel altyapı alanları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 7 yıl içinde özörlülerin erişebilirliğine uygun duruma getirilir. Yedinci Yılın sonuna kadar erişebilirliği

sağlamamış veya belli bir süre hiç çalışma yapmadığı ve kalan sürede de değişiklikleri tamamlayamayacağı tespit edilen yöneticiler müteselsilen ayrımcılık suçu işlemiş sayılırlar.

GEÇİCİ MADDE 3.- Büyükşehir Belediyeleri ve Belediyeler, şehir içinde kendilerince sunulan ya da denetimlerinde olan toplu taşıma hizmetlerinin özürhüleri erişilebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri alır. Mevcut özel ve kamu toplu taşıma araçları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 10 yıl içinde özürhüleri için erişilebilir duruma getirilir.

Yürürlük

MADDE 45- Bu Kanunun;

- a) 10 ve 22 nci maddeleri 01.06.2006 tarihinde,
 - b) 11 ve 18 inci maddeleri 1.1.2006 tarihinde,
 - c) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
- Yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 46.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

